FT17PREP

Namba ya Mtahiniwa……………………………….

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BARAZA LA MITIHANI
UPIMAJI WA KITAIFA WA KIDATO CHA PILI

021 **KISWAHILI**

Muda: 2:30 **Alhamisi, 16 Novemba 2017 mchana**

Maelekezo

1. Karatasi hii ina sehemu A, B, C, D na E zenye jumla ya maswali **kumi (10)**.
2. Jibu maswali **yote**.
3. Majibu **yote** yaandikwe kwenye nafasi ulizopewa.
4. Majibu yote yaandikwe kwa kalamu yenye wino wa bluu au mweusi.
5. Vifaa **vyote** vya mawasiliano **haviruhusiwi** katika chumba cha mtihani.
6. Andika **Namba yako ya Mtihani** katika kila ukurasa sehemu ya juu upande wa kulia.

KWA MATUMIZI YA MTAHINI TU		
NAMBA YA SWALI	ALAMA	SAHIHI YA MTAHINI
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
JUMLA		

1 719021 100017

Find more free educational resources at http://maktaba.tetea.org

Namba ya Mtahiniwa...

SEHEMU A (Alama 15)

UFAHAMU

1. Soma kifungu cha habari kifuatacho kisha jibu maswali yanayofuata:

Tafiti zilizofanyika zinaonesha kuwa asilimia sitini ya raia wa mataifa yanayoendelea wanaishi katika hali ya umaskini. Kwa mujibu wa maelezo ya tafiti za Umoja wa Mataifa, watu masikini pato lao ni chini ya dola moja kwa siku. Uchumi wa mataifa hayo hutegemea sana kilimo ambacho huendeshwa kwa kutegemea mvua, ambayo kwa bahati mbaya mara kwa mara huwa **adimu**.

Yapo mataifa ambayo yametatua tatizo la ukosefu wa mvua kwa kutumia miradi ya umwagiliaji maji kutoka katika mito na maziwa. Miradi hii huhakikisha kuwa harakati za kilimo hazitegemei mvua pekee. Suala la umwagiliaji linahitaji uwekezaji mzuri na utengaji wa **kasma** ili kugharamia miradi yenyewe ambayo inaweza kuwa **ghali**. Uwekezaji huu unaweza kuwapo ikiwa viongozi wataweka msisitizo katika miradi husika.

Katika mataifa mengine kuna juhudi za kuhakikisha kuwa maji ya mvua yanahifadhiwa katika njia ifaayo kwa ajili ya matumizi ya nyumbani na hata katika umwagiliaji mashambani. Maji hayo yanaweza kuhifadhiwa kwa utengenezaji wa mabwawa. Isitoshe uchimbaji wa visima vya maji unaweza kusaidia pia.

Licha ya kuwa maji yatokanayo na visima hayawezi kutumika katika umwagiliaji kwa kiwango cha juu, maji hayo yanaweza kutumika katika kilimo cha bustani. Kilimo cha namna hii kinaweza kupunguza **adha** ya maisha kwa wananchi.

Maswali

(a) Andika kichwa cha habari kinachofaa kwa habari uliyoisoma kisichozidi maneno matano.

....

....

Find more free educational resources at http://maktaba.tetea.org

(b) Kwa mujibu wa habari uliyosoma unadhani ni kwa nini kilimo cha umwagiliaji ni cha uhakika?

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

(c) Taja njia tatu zinazotumiwa na baadhi ya nchi zinazoendelea katika kutatua tatizo la uhaba wa mvua.

(i) ……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

(ii) ……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

(iii) ……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

(d) Eleza maana ya maneno yafuatayo kama yalivyotumika katika kifungu cha habari ulichosoma.

(i) Adimu……………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

(ii) Kasma……………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

(iii) Ghali……………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

(iv) Adha……………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

2. Fupisha habari uliyoisoma kwa maneno yasiyopungua hamsini (50) na yasiyozidi sitini (60).

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

Find more free educational resources at http://maktaba.tetea.org

……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………

SEHEMU B (Alama 20)

SARUFI

3. Eleza dhima mbili kwa kila mofimu iliyopigiwa mstari.

(a) Mama a<u>ta</u>kuja kesho.

……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………

(b) Mti <u>u</u>meanguka.

……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………
……………………………………………………………………………………

Find more free educational resources at http://maktaba.tetea.org

(c) Mwalimu ali<u>m</u>fundisha Juma.

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(d) Nina<u>ku</u>penda.

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(e) <u>Si</u>takuja shuleni kesho.

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

4. Panga maneno yafuatayo kama yanavyotakiwa kuwa katika kamusi.

(a)	Duwaa	(a)…………………………………..
(b)	Chichiri	(b)…………………………………..
(c)	Adhabu	(c)…………………………………..
(d)	Kidahizo	(d)…………………………………..
(e)	Faladi	(e)…………………………………..
(f)	Chege	(f)…………………………………..
(g)	Kitomeo	(g)…………………………………..
(h)	Dabiri	(h)…………………………………..
(i)	Anzali	(i)…………………………………..
(j)	Fanusi	(j)…………………………………..

Find more free educational resources at http://maktaba.tetea.org

Namba ya Mtahiniwa ……………………………………

SEHEMU C (Alama 20)

MAWASILIANO NA UTUMIZI WA LUGHA

5. Eleza kwa kifupi dhima tano za lugha katika jamii.

(a) ……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(b) ……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(c) ……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(d) ……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(e) ……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

6. (a) Eleza maana ya misimu katika lugha ya Kiswahili.

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(b) Fafanua sifa nne za misimu.

(i) ……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(ii) ……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(iii) ……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

Find more free educational resources at http://maktaba.tetea.org

Namba ya Mtahiniwa……………………………

(iv) ……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

SEHEMU D (Alama 30)

FASIHI KWA UJUMLA

7. (a) Tegua vitendawili vifuatavyo:

    (i) Nasuka mkeka lakini nalala chini……………………………………

    (ii) Kila aendapo huacha alama……………………………………

    (iii) Nikimpiga mwanangu watu hucheza……………………………………

    (iv) Anatembea na nyumba yake……………………………………

    (v) Nyumba yangu ina nguzo moja……………………………………

    (b) Kamilisha methali zifuatazo:

    (i) Vita vya panzi ……………………………………

    (ii) Hakuna marefu ……………………………………

    (iii) Siri ya mtungi ……………………………………

    (iv) Baniani mbaya ……………………………………

    (v) Mgaagaa na upwa ……………………………………

8. Fafanua vipengele vifuatavyo vya fani:

    (a) Mandhari……………………………………

    ……………………………………………………………………………

    ……………………………………………………………………………

    (b) Wahusika……………………………………

    ……………………………………………………………………………

    ……………………………………………………………………………

Find more free educational resources at http://maktaba.tetea.org

(c) Fanani……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(d) Hadhira……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(e) Muundo……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

9. Eleza kufanana na kutofautiana kwa vipera vifuatavyo vya fasihi simulizi. Toa hoja moja katika kufanana na hoja moja katika kutofautiana:

(a) Vitendawili na methali

(i) Kufanana:……………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(ii) Kutofautiana:…………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(b) Majigambo na ngonjera

(i) Kufanana:……………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

Find more free educational resources at http://maktaba.tetea.org

(ii) Kutofautiana:……………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(c) Misemo na nahau

(i) Kufanana:……………………………………………………………

……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

(ii) Kutofautiana:………………………………………………………

……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

(d) Utenzi na shairi

(i) Kufanana:……………………………………………………………

……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

(ii) Kutofautiana:………………………………………………………

……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………

Find more free educational resources at http://maktaba.tetea.org

(e) Michezo ya jukwaani na vichekesho

(i) Kufanana:……………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(ii) Kutofautiana:………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

SEHEMU E (Alama 15)

UANDISHI WA INSHA/UTUNGAJI

10. Kwa maneno yasiyopungua 150 na yasiyozidi 200, andika insha kuhusu Umuhimu wa Misitu katika Jamii kwa kutumia hoja nne.

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

Find more free educational resources at http://maktaba.tetea.org